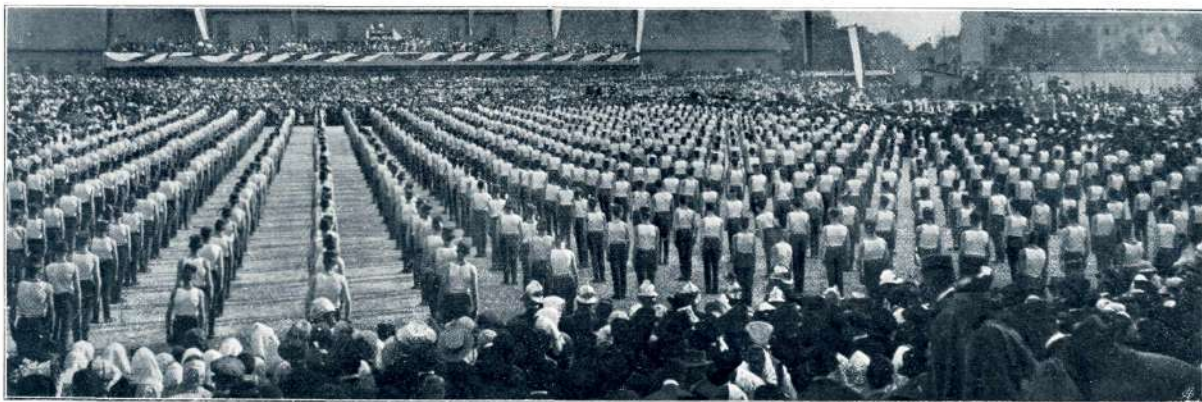

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
NASTOP SLOVENSKIH »ORLOV«.

FRIDERIK OZANAM.

Ob stoletnici. * 13. aprila 1813, † 8. septembra 1853. — Piše Andr. Kalan.

(Dalje.)

IX.

Ako struno prenapneš, struna rada počí. — Ozanam, kakor bi slutil, da mu je odmerjen le kratek delavnik, vrgel se je z neukročeno strastjo na delo. Poleg svojih predavanj, ki se je nanje pripravljajl z velikimi trudi, je deloval Ozanam vsestranski tudi drugod kot pisatelj po raznih revijah in listih, govornik po raznih društvih in shodih, duša Vincencijevi družbi pri vseh raznih karitativnih zavodih. Zadnja leta je govoril vsak teden v znanstvenem društvu Institut catholique. Nekoč je v tem društvu pozdravil mlade akademike, rekoč: Gospodje, naši prijatelji, naši bratje vsak dan nastavljajo kot vojaki sovražnim krogam svoja srca v oddaljeni Afriki ali kot misijonarji pred palačami mandarinov. In kaj mi delamo, gospodje, v teh vročih dneh? Ali menite, da je Bog odločil nekatere, da mrejo, služeč civilizaciji in cerkvi, druge pa, da drže roke križema in da polegajo med cveticami? Gospodje znanstveniki, pisatelji, pokažimo, da bi bila taka delitev dolžnosti za nas sramotna, da bi s tem žalili Boga vsepravičnega. Pripravljeni bodimo, da vztrajamo tudi mi na bojnem polju, kjer treba večkrat biti pripravljen tudi na smrt.

Tako je znal Ozanam izpodbujati na delo, sam povsod prvi. Žal, da slabotno telo ni moglo slediti živahnemu duhu. L. 1846. je nevarno oboel in sam prizna, da vsled prevelikih duševnih naporov. Nikdar, pravi, nisem tako živo čutil, kako uboga stvarca je človek, in skoro ne morem povedati, kako se čutim ponižanega, ko poizkusim s kakim lahkim delom za eno uro, pa se takoj utrudim tako, da moram zopet dolgo počivati.

Kako ubog je človek, najmanjša sapica ga podere — velikana v naših očeh. Tožilo se mu je po predavanjih, tožilo zlasti po revežih, ki jih ni mogel obiskovati; na svojem stanovanju je v nekako nadomestilo vsak dan delil ubogim od svoje mize. Zdravniki so mu določili leto dni popolnega miru. Ozanam se je premağal in jih slušal; s svojo družino je odpotoval v Italijo, kjer se mu je zdravje počasi vračalo. Potujoč po Italiji, mudil se je po raznih mestih, slovečih po dragocenih umetnih delih, ob katerih je naslajal Ozanam svojo lepote žejno dušo. Bival je dalje časa v Florenci, v Pizi, v Rimu, v Raveni, v Benetkah. V Rimu je bil takrat najpopularnejši mož papež Pij IX., ki je pravkar zasel stolico apostola Petra. Bil je tudi pri papežu v avdienci in v pismih ne more prehlaliti papeževe domače prijaznosti, ki jo je kazal njemu, ženi in hčerki. Dalje časa je bival v Umbriji, kjer je nabiral gradivo za svoje Études franciscaines. Leto oddiha mu je brzo potekalo, zdravje se mu je utrjevalo in dne 21. decembra 1847 je pričel zopet s predavanji, ki jih je pa kmalu prekinila revolucija leta 1848. — Nezadovoljnost množic je bila čutiti že dalje časa. Javne politične in gospodarske razmere v Evropi so bile nezdrave. Vladajoči krogi so se malo menili za ljudstvo, ki je, brez pravic, v obupnih gmotnih razmerah rado nastavljalo ušesa ljudem hujskačem proti javnemu redu. Ozanam, po Vincencijevi družbi vedno v stiki s trpečim ljudstvom, je spoznal nevarnost, ki preti množicam, lačnim kruha in pravice, in opozarjal je vodilne kroge na nezdrave socialne razmere. Od-križajmo se svojih predsodkov — pisal je Ozanam